

BIEŽI UZDOTIE JAUTĀJUMI LATU NOMAIŅĀ AR EIRO

JAUTĀJUMS	ATBILDE	NORĀDES PAPILDINFORMĀCIJAI
Monetārā politika eiro zonā, Latvijas Bankas darbība pēc eiro ieviešanas		
<p>Kas un kā nosaka monetāro politiku eiro zonā?</p>	<p>Par monetārās politikas īstenošanu eiro zonā atbild Eiropas Centrālā banka.</p> <p>Monetārās politikas galvenais mērķis ir nodrošināt cenu stabilitāti, kas ir lielākais centrālās bankas ieguldījums ekonomiskās izaugsmes veicināšanā un jauno darba vietu radīšanā. Monetārā politika iedarbojas uz ekonomiku, nosakot īstermiņa procentu likmes, lai nodrošinātu cenu stabilitāti vidējā termiņā. Eiropas Centrālā banka izmanto speciālo stratēģiju veiksmīgai monetārās politikas īstenošanai, definējot cenu stabilitāti kā patēriņa cenu indeksu eiro zonā zem, bet tuvu 2%. Šī stratēģija balstās uz ekonomisko un monetāro analīzi. Monetārās politikas lēmumus pieņem Eiropas Centrālās bankas padome, kurā piedalās eiro zonas valstu centrālo banku vadītāji. Pēc eiro ieviešanas Latvijā arī Latvijas Bankas prezidents piedalās Eiropas Centrālās bankas monetārās politikas lēmumu pieņemšanā.</p>	<p>www.ecb.europa.eu</p>
<p>Kas nosaka procentu likmes Latvijā?</p>	<p>Latvijā ir spēkā tās pašas Eiropas Centrālās bankas noteiktās monetāro operāciju procentu likmes, kas pārējās eiro zonas dalībvalstīs.</p> <p>Lēmumus par procentu likmēm pieņem Eiropas Centrālās bankas padome, kurā piedalās eiro zonas valstu centrālo banku vadītāji. Arī Latvijas Bankas prezidents piedalās Eiropas Centrālās bankas likmju noteikšanā.</p> <p>Jāpiebilst, ka komercbanku noteiktās likmes eiro kredītiem un noguldījumiem parasti ir tuvas Eiropas Centrālās bankas noteiktajām likmēm un arī mainās kopā ar tām.</p>	

<p>Kā mainījušās Latvijas Bankas funkcijas pēc eiro ieviešanas?</p>	<p>Pievienojoties eiro zonai, Latvijas Bankas funkcijas nemainījās. Mainījās monetārās politikas lēmumu pieņemšanas vieta – eiro zonā par monetāro politiku lemj Eiropas Centrālās bankas padome. Tajā vienlīdzīgi pārstāvētas visu eiro zonas valstu centrālās bankas.</p> <p>Latvijas Bankas funkciju loks nav sašaurinājies, bet nosedzamais darba lauks, eiro zonas kontekstā pilnvērtīgi iekļaujoties, paplašinājies. Kā līdz šim centrālā banka rūpējas par skaidras naudas izlaišanu - tagad tie jau ir eiro, nevis lati, par maksājumu sistēmu raitu darbību, Latvijas valsts ārvalstu rezervju portfeļa pārvaldīšanu, maksājumu bilances uzskaiti, bet - procentu likmju un citu monetārās politikas lēmumu sakarā jāpārredz visa eiro zona, lai līdzvērtīgi piedalītos lemšanā.</p> <p>Latvijas Banka (tai skaitā atsevišķos gadījumos - sadarbībā ar citām valsts iestādēm, piemēram, Finanšu ministriju) turpina pārstāvēt Latvijas intereses vairākās starptautiskās institūcijās (piemēram, Starptautiskajā Valūtas fondā, Eiropas Komisijas ekspertu forumos, u.c.).</p>	<p>www.ecb.europa.eu</p>
<p>Kas noticis ar Latvijas Bankas ārvalstu valūtas un zelta rezervēm pēc eiro ieviešanas?</p>	<p>Pēc eiro ieviešanas ārvalstu valūtas un zelta rezerves paliek Latvijas Bankas īpašumā. Latvijas Banka pārvaldīšanā Eiropas Centrālajai bankai nodod 3.5% ārējo rezervju, par to turpinot saņemt procentu ienākumus.</p> <p>Saskaņā ar Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas statūtiem salīdzinoši nelielu ārvalstu valūtas un zelta rezervju daļu eiro zonas valstu centrālās bankas nodod pārvaldīšanai Eiropas Centrālajai bankai un iekļauj tās ārvalstu rezervju sastāvā. Latvijas Banka par šo summu iegūst prasību pret ECB izteiktu eiro</p>	<p>Līgums par Eiropas Savienību un Līgums par Eiropas Savienības darbību</p> <p>ECBS un ECB statūti</p> <p>Latvijas Bankas mēneša bilance</p>

	<p>un saņem procentu ienākumus.</p> <p>Latvijas Banka Eiropas Centrālajai bankai nodod ārvalstu valūtu un zeltu 205 milj. eiro vērtībā. Zelta īpatsvars šajā summā ir 15% jeb aptuveni 30 milj. eiro vērtībā, bet atlikušo daļu veido aktīvi ārvalstu valūtā.</p> <p>2013. gada beigās Latvijas Bankas rezerves aktīvi bija aptuveni 4.06 miljardi latu (aptuveni 5.78 miljardi eiro). Rezerves aktīvus Latvijas Banka iegulda drošos finanšu instrumentos.</p> <p>Turēt un pārvaldīt dalībvalsts oficiālās ārvalstu valūtas rezerves ir viens no galvenajiem Eiropas Savienības (ES) valsts centrālās bankas uzdevumiem, ko nosaka līgums par Eiropas Savienības darbību, 127.panta 2.daļa).</p> <p>Arī pēc pārejas uz eiro ES dalībvalsts centrālās bankas valūtas un zelta rezerves paliek centrālās bankas aktīvi, kas nepieciešami tās uzdevumu veikšanai un kam atbilst attiecīgas saistības, tai skaitā nauda apgrozībā, valdības un komercbanku noguldījumi centrālajā bankā.</p>	
<p>Vai Latvijas Banka pelnīs un peļņu ieskaitīs valsts budžetā?</p>	<p>Arī turpmāk, ja Latvijas Banka gūst peļņu, daļu no tās ieskaitīs valsts budžetā.</p> <p>Pēc eiro ieviešanas – tāpat kā līdz šim – Latvijas Banka savu darbību finansēs galvenokārt no ienākumiem, kas gūti, pārvaldot ārvalstu valūtas un zelta rezerves.</p> <p>Minētie ienākumi nodrošina finansējumu Latvijas Bankas darbībai, lai tā varētu sekmīgi izpildīt savus uzdevumus un sasniegt mērķus. Tomēr atšķirībā no citām finanšu institūcijām, piemēram, komercbankām, centrālo banku, t.sk. Latvijas Bankas uzdevums nav peļņas gūšana, jo tas varētu nonākt pretrunā ar Latvijas Bankas galveno mērķi – saglabāt cenu stabilitāti. Turklāt centrālās bankas to īpašo uzdevumu dēļ parasti ir pakļautas lielākiem finanšu</p>	<p>Likums "Par Latvijas Banku"</p>

	<p>riskiem, kā rezultātā to peļņu lielā mērā nosaka ārēji apstākļi, piemēram, procentu likmju un valūtas kursu pārmaiņas ārvalstu finanšu tirgos, kā arī nepieciešamība veikt noteiktas monetārās operācijas.</p> <p>Ja Latvijas Banka gūst peļņu, tad saskaņā ar likumu "Par Latvijas Banku" tā ieskaita valsts pamatbudžetā pārskata gadā gūtās peļņas daļu, kura aprēķināta, piemērojot likumā "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" rezidentiem noteikto nodokļa likmi, kā arī maksājumus par valsts kapitāla izmantošanu 50 procentu apmērā no pārskata gadā gūtās peļņas.</p>	
<p>Kā Latvijas Banka nosaka un publicē eiro kursu pret citām valūtām?</p>	<p>Līdz ar eiro ieviešanu Latvijā, Latvijas Banka pārtraukusi ārvalstu valūtu oficiālo kursu noteikšanu. Ārvalstu valūtas oficiālā kursa vietā pamatā izmantojams Eiropas Centrālās bankas (ECB) publicētais eiro atsauces kurss, kas tiek pārpublicēts arī Latvijas Bankas interneta vietnē.</p> <p>Likumā "Par grāmatvedību" noteikts, ka grāmatvedībā izmantojamais ārvalstu valūtas kurss ir ECB publicētais eiro atsauces kurss, bet tām ārvalstu valūtām, kurām ECB npublicē eiro atsauces kursu – citā informācijas avotā publicētais valūtas tirgus kurss.</p> <p>ECB, saskaņojot ar citām centrālajām bankām, eiro atsauces kursus publicē katru darbadienu ~plkst. 15.15 (pēc Latvijas laika). Euro atsauces kursi pieejami ECB interneta vietnē www.ecb.europa.eu. Tie tiek pārpublicēti arī Latvijas Bankas interneta vietnē www.bank.lv. Valūtām, kurām ECB npublicē eiro atsauces kursu, www.bank.lv ir norāde uz citu informācijas avotu (piem., <i>Financial Times</i> (http://markets.ft.com)).</p>	<p>www.bank.lv www.ecb.europa.eu</p>

<p>Kas ir izmantojams naudas tirgus indekss latu indeksa RIGIBOR vietā?</p>	<p>Tā kā latu vairs nav, nav arī naudas tirgus indeksa RIGIBOR un tā vietā izmantojams EURIBOR indekss. Pēc eiro ieviešanas Latvijas Banka pārstājusī aprēķināt RIGIBOR. Jau iepriekš eiro kredītu procentu likmju mainīgā daļa Latvijā bieži tiak piesaistīta EURIBOR indeksam. Eiropas Banku federācijas noteiktais EURIBOR indekss ir procentu likme, par kādu bankas var aizņemties eiro resursus eiro zonas valstu starpbanku tirgū. Indekss tika izveidots 1999. gadā līdz ar eiro ieviešanu. Tas tiek noteikts katru darbadienu, ņemot vērā eiro zonas valstu un citu nozīmīgu pasaules banku piedāvātās procentu likmes starpbanku darījumiem eiro valūtā.</p>	<p>http://www.euribor-ebf.eu</p>
Pārejas norises pamatjautājumi		
<p>Kuri normatīvie akti noteica, ka eiro Latvijā jāievieš ar 2014. gada 1. janvāri?</p>	<p>Valsts pilntiesīga dalība eiro zonā ir noteikta iestāšanās līgumā Eiropas Savienībā (ES), savukārt Latvijas dalība ES tika izšķirta 2003. gada referendumā. Atbilstoši līgumam par ES darbību, gala lēmumu par dalībvalsts uzņemšanu eiro zonā pieņem ES Ekonomikas un finanšu padome (ECOFIN, ES finanšu ministri). Saskaņā ar procedūru, lai nonāktu līdz lēmumam par dalībvalsts uzņemšanu eiro zonā, tai ir jāizpilda virkne nosacījumu, tostarp: jāstabilizē nacionālās valūtas kurss pret eiro un nacionālā līmenī jāpieņem lēmums par dalību Valūtas kursa mehānismā II, nodrošinot atbilstību pieciem ekonomiskiem kritērijiem – zema inflācija, zems budžeta deficīts un valdības parāds, zemas procentu likmes un stabils valūtas kurss. Izvērtējot Latvijas atbilstību minētajiem kritērijiem, ECOFIN nolēma Latviju eiro zonā uzņemt no 2014. gada 1. janvāra, apstiprinot arī</p>	<p>Nacionālais eiro ieviešanas plāns Eiro ieviešanas kārtības likums</p>

	<p>pārrēķina kursu starp eiro un latu.Eiro ieviešanas praktisko norisi regulēja Euro ieviešanas kārtības likums un Nacionālais eiro ieviešanas plāns.</p>	
Vai eiro ieviešana ir naudas reforma?	<p>Tā nav naudas reforma. Latus pēc neatsaucami fiksētā pārrēķina kursa bez komisijas maksas Latvijas Bankā varēs apmainīt mūžīgi un neierobežotā apjomā. Tā ir līdzvērtīga vienas naudas nomaiņa ar citu.</p> <p>Vēsture rāda, ka Latvijā bijušas reformas, kad cilvēki zaudēja daļu iekrājumu: kara laiku un 1961. gada naudas reforma, lielo naudaszīmju konfiscētāja Pavlova reforma 1991. gadā.</p> <p>Šoreiz visi lati tiks apmainīti, un nevienu latu iedzīvotāji un uzņēmumi maiņas laikā nezaudēs! Latus Latvijas Bankā varēs neierobežotā apjomā apmainīt mūžīgi.</p>	
Vai pāreja uz eiro nozīmē identitātes zudumu?	<p>Nav tādas sakarības – jo vairāk Eiropas, jo mazāk Latvijas. Tas būtu tāpat, kā teikt – jo vairāk Latvijas, jo mazāk Vidzemes vai Latgales. Gudri izmantojot eiro zonas sniegtās priekšrocības, sagaidām, ka pakāpeniski pieaugs mūsu valsts labklājības līmenis, gan arī uzlabosies starptautiskā atpazīstamība. Vai vācieši ir mazāk vāciski un igauņi mazāk igauņi? Vai citas valstis, kas izšķīrušās par , reizēm pat gadu simtiem ilgi lietotajām naudas vienībām ir zaudējušas savu nacionālo identitāti?</p> <p>Latvijas eiro rotā mūsu naudas dizaina lepnums – pieclatnieka tautumeita. Ja mums patīk, ka pasaule zina Latvijas operdziedātājus un sportistus, kāpēc gan nepriecāties, ka ārvalstīs lietos, iespējams, skaistāko naudu Eiropā, kas turklāt nāk no Latvijas</p> <p>Nauda vispirms ir ekonomikas instruments. Mūsdienu</p>	

	<p>pasaulē izdevīgāk un drošāk ir saimniekot liela reģiona ar vienotu valūtu ietvaros. Visticamāk, ASV nekad nebūtu sasniegusi vadošu lomu globālajā ekonomikā, ja tajā būtu 50 valūtas.</p>	
<p>Vai ar eiro zaudējam ietekmi, neatkarību?</p>	<p>Neatkarību nezaudēsim! Līdz ar eiro ieviešanu pieaug Latvijas ietekme Eiropas Savienībā un iespēja labāk aizstāvēt Latvijas intereses.</p> <p>Valsts suverenitātes stiprināšanā svarīgāka loma ir ekonomikas struktūrai un valsts parāda līmenim, nevis valūtai. Valstis ar veselīgu ekonomiku un eiro ir suverēnākas par valstīm, kurās ir sava valūta, bet ekonomisko problēmu dēļ rodas problēmas finansēt valsts parādu.</p>	
<p>Pēc kāda kursa lati tiek mainīti pret eiro?</p>	<p>No 2014. gada 1. janvāra latus pret eiro bez komisijas maksas apmaina pēc Latvijas Bankas līdz šim noteiktā un Eiropas Savienības valstu neatsaucami fiksētā kursa - 0.702804 lati par eiro (piemēram, 1 lats = 1.42 eiro)</p> <p>. Tātad par katru latu cilvēks saņem 1.42 eiro (pirms noapaļošanas – 1.422872).</p> <p>Lats bija piesaistīts eiro kopš 2005. gada 1. janvāra, un kopš tā paša gada maija Latvija iekļāvās Valūtas kursa mehānismā (VKM II). Vismaz divus gadus ilga dalība VKMII ir viens no pieciem eiro ieviešanas (Māstrihtas) kritērijiem, lai novērtētu valūtas kursa atbilstību valsts ekonomikai.</p>	<p>Par Latvijas dalību Valūtas kursa mehānismā II</p> <p>Regula 870/2013, ar kuru groza Regulu 2866/98, attiecībā uz eiro kursu Latvijai</p>
<p>Kādēļ oficiālais pārejas kurss no latiem uz eiro ir 0.702804, nevis apaļāks skaitlis, ar kuru būtu vieglāk pārrēķināt</p>	<p>To, ka pārejas kursu uz eiro apstiprina ar sešiem nozīmīgiem cipariem, nosaka Eiropas Savienības Padomes 1997. gada 17. jūnija Regula Nr. 1103/97. Veicot pāreju</p>	<p>ES Padomes Regula (EK) Nr. 1103/97</p>

<p>un salīdzināt cenas?</p>	<p>uz eiro, maiņas kursu nenoapaļo un nesaīsina. Tas nepieciešams, lai sasniegtu augstu precizitāti konvertēšanas operācijās. Uzaicinot valsti iestāties Ekonomikas un monetārajā savienībā, kursu nosaka Ekonomikas un finanšu padome (ECOFIN) . Tā 2013. gada 9. jūlijā apstiprināja pārejas kursu no latiem uz eiro 1 eiro = 0.702804 lati. Šis neatsaucamais kurss stājās spēkā 2014. gada 1. janvārī. Pēc šāda kursa lats tika piesaistīts eiro 2005. gada sākumā, un toreiz piesaiste notika pēc tā brīža kursa valūtu tirgū. Piesaistes kurss nemainījās, un lats netika ne devalvēts, ne revalvēts.</p>	
<p>Cik ilgi varēs apmainīt skaidras naudas latus pret eiro?</p>	<p>Latus pret eiro pēc Latvijas Bankas līdzšinējā un Eiropas Savienības valstu neatsaucami fiksētā kursa - 0.702804 lati par eiro (piemēram, 1 lats = 1.42 eiro) un bez komisijas maksas varēs apmainīt neierobežoti ilgu laiku. Proti, Latvijas Bankas kasēs latus pret eiro varēs samainīt neierobežoti ilgu laiku, sešus mēnešus no eiro ieviešanas dienas to bija iespējams veikt kredītiestādēs, trīs mēnešus - 302 Latvijas pasta nodaļās.</p>	<p>Eiro ieviešanas kārtības likums</p>
<p>Cik ilgi apgrozībā bija vienlaikus lats un eiro?</p>	<p>Lati un eiro vienlaikus apgrozībā bija divas nedēļas no eiro ieviešanas dienas, t.i. no 2014. gada 1. janvāra līdz 14. janvārim.</p>	<p>Eiro ieviešanas kārtības likums</p>
<p>Cik ilgi cenas veikalos un citur norādāmas latos un eiro?</p>	<p>Cenas vienlaicīgi latos un eiro obligāti bija jānorāda trīs mēnešus pirms un sešus mēnešus pēc eiro ieviešanas dienas, t.i., no 2013. gada 1. oktobra, līdz 2014. gada 30. jūnijam. Pārdevēji iedzīvotāju ērtībām cenas abās valūtās var</p>	<p>Eiro ieviešanas kārtības likums</p>

	norādīt arī pēc šī laika.	
Kādi ir ar latu pret eiro nomaiņas saistītie naudas summu noapaļošanas principi?	<p>Naudas summas apaļo pēc ierastajiem matemātikas principiem</p> <p>Naudas summas apaļo līdz tuvākajam centam, ņemot vērā trešo zīmi aiz komata.</p> <p>1) Ja trešā zīme aiz komata ir no 0 līdz 4, tad centa vērtība nemainās;</p> <p>2) Ja trešā zīme aiz komata ir no 5 līdz 9, tad cents tiek apaļots par vienu vērtību uz augšu.</p> <p>Piemēram, ja prece maksā 1 latu, kas pēc oficiālā pārejas kursa ir 1.4228... eiro, tad cena noapaļojama uz leju – uz 1.42 eiro. Ja prece maksā 3 latus, kas pēc oficiālā kursa ir 4.2686... eiro, tad cena noapaļojama uz augšu – uz 4.27 eiro.</p>	Eiro ieviešanas kārtības likums
Kam jāpievērš uzmanība, mainot skaidru naudu?	<p>Nemainiet naudu pie privātpersonām! Ja kāds sola izdevīgāku valūtas apmaiņas kursu, viņš grib jūs apkrāpt! Kurss visur Latvijā ir vienāds un nemainīgs – 1 eiro ir 0,702804 lati.</p> <p>Veicot liela apjoma darījumus ar skaidru naudu, bankas ir tiesīgas pieprasīt uzrādīt pasi vai personas apliecību (ID karti).</p>	
Ko iesākt ar vienu un divu latu īpašajām apgrozības monētām, piemēram, ar stārķa, sēnes un citiem attēliem? Vai arī šīs monētas var apmainīt pret eiro?	<p>Šīs monētas iespējams apmainīt pret eiro tāpat kā citas latu naudas zīmes.</p> <p>Arī īpašās latu apgrozības monētas var apmainīt pret eiro Latvijas Bankā un bankās. Latvijas Bankā lata banknotes un monētas varēs apmainīt neierobežotu laiku. Protams, cilvēki, kas to vēlēšies, īpašās apgrozības monētas, kā arī jubilejas un piemiņas monētas saglabās savās kolekcijās.</p>	

Kas pārraudzīja eiro ieviešanu Latvijā?	<p>Lēmums par eiro ieviešanu bija politisks – par to lēma valdība. Visus ar eiro ieviešanu saistītos jautājumus koordinēja Finanšu ministrija.</p> <p>Latvijas Banka (sadarbībā ar vairākām citām ieviešanas projektā iesaistītām institūcijām un organizācijām) nodrošināja pāreju no latiem uz eiro skaidras un bezskaidras naudas norēķinos.</p>	
Kur ir pieejama informācija par pārejas norisi?	<p>Vispilnīgāko informāciju par pāreju uz eiro atradīsiet speciāli izveidotā interneta vietnē www.eiro.lv.</p> <p>Informāciju par eiro banknotēm un monētām, kā arī eiro ieviešanas ekonomisko ietekmi varat atrast www.bank.lv sadaļā "ES un eiro".</p> <p>Informācija www.eiro.lv kopš 2014. gada 1. jūlija vairs netiek atjaunota.</p>	<p>www.eiro.lv; www.ecb.europa.eu; www.fm.gov.lv; www.ec.europa.eu</p>
Eiro ieviešanas ekonomiskā ietekme		
Kādi ir ieguvumi no pārejas uz eiro?	<p>Ieguvumi Latvijas tautsaimniecībai kopumā nosegs eiro ieviešanas izmaksas jau pirmajā gadā:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valsts kopumā iegūs, jo eiro veicinās pakāpenisku tautsaimniecības attīstību un valsts budžetā būs vairāk naudas labklājības celšanai. • Iedzīvotāju galvenais ieguvums ir augstāka labklājība. To nodrošinās iespējas papildus valsts budžeta naudu novirzīt sociālajām vajadzībām un tautsaimniecības attīstībai, kā arī lētāki kredīti ilgtermiņā. Zudīs arī valūtas maiņu saistītās neērtības un izdevumi. • Galvenie ieguvumi uzņēmumiem saistīti ar ilgtermiņā lētākiem un drošākiem kreditēšanas 	<p>http://www.makroekonomika.lv/eiro-latvija-finansialie-ieguvumi-un-izmaksas</p> <p>Infografikas:</p> <p>Latvija un eiro zona</p> <p>Eiro un valsts kredītreitings</p> <p>Eiro un investīcijas</p> <p>Eiro un devalvācijas bažas</p> <p>Eiro un uzņēmēji</p> <p>Raksti www.bank.lv un</p>

	<p>līdzekļiem, labākām investīciju un eksporta iespējām, kā arī lētākiem pārrobežu maksājumiem un valūtas konvertācijas izmaksu samazinājumu.</p> <p>Eiro ieviešana uzlabos Latvijas tautsaimniecības attīstību:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Augstāki kredītreitingi nozīmē pievilcīgākas aizņēmumu likmes starptautiskos finanšu tirgos, kas ļauj būtiski samazināt valsts parāda apkalpošanas izdevumus (10 gadu laikā ietaupījums varētu sasniegt 900 milj. eiro). Šo naudu būs iespējams atvēlēt citiem mērķiem – sociālajai jomai, izglītībai, veselības aizsardzībai u.c. • Zemāks valsts kredītrisks radīs priekšrocības arī uzņēmējiem – zemākas finansējuma izmaksas palielinās investīciju iespējas, kā arī Latvija kļūs pievilcīgāka ārvalstu investoriem. • Palielinoties eksportam un ārējai tirdzniecībai kopumā, uzņēmējiem būs labākas iespējas pelnīt, palielināt atalgojumu darbiniekiem un veidot jaunas darba vietas. • Ekonomiskās aktivitātes kāpuma rezultātā straujāk augs iekšzemes kopprodukts (laika posmā no 2014. līdz 2020. gadam par 8 miljardiem eiro vairāk, nekā neieviešot eiro). Papildus zemākām procentu likmēm šis ir otrs iemesls, kādēļ eiro ieviešana dos vairāk ieņēmumu budžetā, ko izmantot sabiedrības vajadzībām. • Valūtas konvertācijas izmaksu atcelšana par savstarpējiem norēķiniem eiro nākamo 10 gadu laikā samazinās uzņēmēju un iedzīvotāju 	<p>www.makroekonomika.lv</p>
--	---	---

	<p>izdevumus par 700 miljoniem eiro.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valūtas devalvācijas bažu izzušana ir svarīga gan uzņēmējiem, gan iedzīvotājiem, piemēram, tiem, kam kredīti ir eiro. • Latvijas finanšu sistēmas noturību pret paniku tirgos būtiski stiprinās finanšu tirgu integrācija un banku iespēja aizņemties Eiropas Centrālajā bankā. Tas nozīmē, ka ievērojami samazinās valsts risks, ka kāda kredītiestāde problēmu gadījumā būtu jāglābj no budžeta naudas. <p>Galvenie ieguvumi iedzīvotājiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uzņēmējdarbības aktivitāte un straujāka ekonomikas attīstība veicinās pakāpenisku algu pieaugumu, kā arī jaunas darba vietas gan privātajā, gan sabiedriskajā sektorā. • Samazinoties valsts budžeta izdevumiem (mazāki procentu maksājumi par valsts parādu) un palielinoties valsts budžeta ieņēmumiem straujākas iekšzemes kopprodukta izaugsmes dēļ, būtiski palielināsies līdzekļu apjoms, ko valsts var atvēlēt medicīnai, izglītībai, pensijām u.c. sociālajām vajadzībām, kā arī citām no valsts budžeta finansētām jomām. • Zemākas procentu likmes, jo eiro zonā ir vienots finanšu tirgus visiem tā dalībniekiem – bankām, investīciju fondiem, apdrošinātājiem, pensiju fondiem u.c. Tas nozīmē lielākas iespējas gan aizņēmējiem, gan aizdevējiem, tostarp banku konkurences pieaugumu. • Cilvēkiem ir iespēja salīdzināt preču vai pakalpojumu cenas dažādās valstīs, piemēram, 	
--	---	--

	<p>svarīgākajiem pārtikas produktiem. Tādējādi, pastiprinoties konkurencei, attiecīgi aug arī preču un pakalpojumu kvalitāte un mazinās cenas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eiro ieviešana veicinās arī tūrisma attīstību: gan Latvijas tūristiem, ceļojot pa daudzām Eiropas valstīm, gan tūristiem, kas iebrauc Latvijā no eiro zonas vairs nevajadzēs konvertēt valūtu. Viegļāka cenu salīdzināmība izpaudīsies arī sīvakā konkurencē tūrisma sektorā, un tūristiem būs lielākas izvēles iespējas, plānojot savu braucienu. • Izzudīs valūtas konvertācijas izmaksas arī iegādājoties preces un pakalpojumus eiro zonas ietvaros, piemēram, iepērkoties internetā. • Sagaidāms, ka pēc eiro ieviešanas starpvalstu maksājumi eiro no Latvijas maksās līdzīgi kā pašlaik iekšzemes latu maksājumi. <p>Galvenie ieguvumi uzņēmumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zemāks valsts kredītrisks, radīs priekšrocības arī uzņēmējiem – zemākas finansējuma izmaksas palielinās investīciju iespējas, kā arī Latvija kļūs pievilcīgāka ārvalstu investoriem. • Latvija iegūs lielāku stabilitāti un starptautisku uzticamību, tādēļ eksportējošajiem Latvijas uzņēmumiem eiro ieviešana nozīmēs lielāku partneru uzticību un plašākas eksporta iespējas. • Būtiskus finansiālus ieguvumus eiro ieviešana nodrošinās uzņēmumiem, kas veic pārrobežu darījumus, jo vairs nebūs jāveic valūtas konvertācijas savstarpēji norēķinoties eiro. • Mazinoties valūtas riskam, saruks arī pārrobežu maksājumu izmaksas, un būs vieglāk prognozēt 	
--	--	--

	ienākumu un izmaksu plūsmu.	
Kādas bija eiro ieviešanas izmaksas?	<p>Eiro ieviešanas izmaksas tautsaimniecībai kopumā ir nenozīmīgas – mazākas par 1% no iekšzemes kopprodukta. Ieguvumi no eiro ieviešanas šīs izmaksas nosegs jau pirmajā gadā.</p> <p>Valsts sektora izmaksas: 12.5 milj. eiro. Izmaksas privātajā sektorā: aptuveni 110-220 milj. eiro. Finanšu ministrija apkopojusi šādas izmaksas valsts sektoram:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informācijas sistēmu pielāgošana – 5.5 milj. eiro • Skaidras naudas nomaiņa Latvijas Pastā – 2.2 milj. eiro • Sabiedrības informēšana – 1.7 milj. eiro • Papildu drošības pasākumi – 2.3 milj. eiro • Cenu novērošana u.c. nefinanšu sektora pasākumi – 0.5 milj. eiro • Normatīvo aktu pielāgošana – 0.2 milj. eiro. <p>Pievienojoties eiro zonai, Latvijas Banka nodrošināja pāreju uz eiro kā maksāšanas līdzekli gan skaidrā, gan bezskaidrā naudā, lai naudas aprīte visā valstī turpinātos bez pārrāvuma. Latvijas Bankas eiro ieviešanas izmaksu "redzamākā" unnozīmīgākā daļa ir banknotes un monētas –Latvijas eiro monētu kalšana, piegāde, tāpat arī banknošu piegāde Latvijas Bankai un tālāka banku nodrošināšana ar skaidro naudu izmaksāja ap 17 milj. eiro.</p> <p>Aprēķini liecina, ka jau pirmajā pusgadā ietaupījumi valstī eiro iesviešanas dēļ pārsnieguši 100 milj. eiro.</p>	
Vai saistībā ar latu nomaiņu pret eiro ir notikusi cenu celšanās?	<p>Sākotnējais vērtējums liecina, ka eiro ieviešana būtisku ietekmi uz kopējo cenu līmeni nav atstājusi.</p> <p>2014. gada sākumā novērotais cenu pieaugums Latvijā ir</p>	

	<p>viens no zemākajiem gada inflācijas rādītājiem eiro zonā. To lielā mērā ietekmēja pasaules pārtikas un enerģijas cenu dinamika, kā arī līdzsvarota algu un darba produktivitātes attīstība. Kopumā gada inflācijas līmenis Latvijā aizvien tuvāk atbilst pašreizējam tautsaimniecības izaugsmes tempam.</p> <p>Vēl tiks veikti detalizēti pētījumi par eiro ieviešanas efektiem uz cenu izmaiņām, taču jau šobrīd var pieņemt, ka šī ietekme kopumā ir minimāla. Iepriekš novērtēts, ka eiro skaidras naudas ieviešanas ietekme uz kopējo inflācijas līmeni Igaunijā bija 0.3, Slovēnijā – 0.25 un Maltā – 0.2 procentu punktu robežās.</p>	
<p>Vai ieviešot eiro Latvija neuzņemas pārāk lielu risku ciest zaudējumus gadījumā, ja eiro zonas valstīs padziļinās ekonomiskās problēmas?</p>	<p>Ja eiro zonas valstīs padziļināsies ekonomiskās problēmas, Latvijas tautsaimniecība tās izjutīs jebkurā gadījumā. Savukārt strodoties eiro zonā, varam līdzdarboties šo problēmu risināšanā.</p> <p>Iestājoties eiro zonā, apņemas piedalīties arī kopīgā eiro zonas problēmu risināšanā gan citās eiro zonas valstīs, gan arī ja nepieciešams – pašu mājās. Līdzīga apņemšanās vada arī citas eiro zonas valstis, tādēļ jautājumu par eiro zonas valstu glābšanu nedrīkst uzlūkot tikai vienpusēji, t.i. no izmaksu aspekta.</p> <p>Ekonomisko problēmu padziļināšanās eiro zonas valstīs Latvijai papildu zaudējumus radītu jebkurā gadījumā, jo Latvijas tautsaimniecība ir atvērta un integrēta Eiropas Savienībā. Esot eiro zonā, ekonomisko problēmu padziļināšanās gadījumā Latvijas finanšu sistēma būs daudz pasargātāka pret negatīvu ietekmi. Turklāt tikai esot eiro zonā, Latvija var ietekmēt lēmumu pieņemšanu eiro zonas problēmu risinājumu ietvara izveidē, savukārt atrodoties ārpusē – mums atliek īstenot citu pieņemtos</p>	

	lēmumus.	
Vai eiro ir uzticama valūta?	<p>Eiro ir uzticama valūta. Tā ir otrā lielākā pasaules valūta – aptuveni puse globālo tirdzniecības darījumu tiek veikti eiro un gandrīz 25% ārvalstu valūtu rezerves pasaulē tiek glabātas šajā valūtā.</p> <p>To lieto arvien vairāk uzņēmumu un cilvēku pasaulē un arī Latvijā. Vēl pirms eiro ieviešanas Latvijā teju pusei iedzīvotāju un uzņēmumu noguldījumi bija eiro, un ekonomikas nestabilitātes brīžos cilvēki steidza mainīt savus latus pret eiro.</p>	
Vai Latvijai nevar nākties apmaksāt citu eiro zonas valstu parādus?	<p>Par līdzšinējiem eiro zonas valstu parādiem Latvijai jāmaksā nebūs.</p> <p>Līdz šim izmantotie palīdzības instrumenti (divpusēji aizdevumi Grieķijai un Eiropas Finanšu stabilitātes instruments) savus mērķus jau ir izpildījuši un Latvija netiks iesaistīta finansējuma nodrošināšanā.</p> <p>Latvijas iedzīvotāji var būt mierīgi – mums nebūs ar atpakaļejošu datumu jāiesaistās citu valstu problēmu risināšanā.</p> <p>Turpmāk atbalstu nodrošinās pastāvīgs krīzes risināšanas mehānisms - Eiropas Stabilizācijas mehānisms (ESM). Iestājoties eiro zonā, arī Latvija kļuvusi par ESM "akcionāru". Pēc būtības ESM ir apdrošināšanas polise, kurā eiro zonas valstis piedalās kā akcionāri, nepieciešamības gadījumā saņemot finanšu atbalstu. Lai pieņemtu lēmumu par ESM darbības pamatprincipu maiņu (piemēram, izmaiņām kapitālā un akciju struktūrā), būtu nepieciešams visu eiro zonas valstu finanšu ministru, tostarp potenciāli arī Latvijas, vienprātīgs lēmums.</p> <p>Nav pamatots arī mīts, ka norakstīti Grieķijas valdības</p>	<p>Raksti www.bank.lv un www.makroekonomika.lv par ESM un Grieķiju</p>

	parādi – patiesībā daļu no Grieķijas valdības parāda bija spiesti norakstīt tikai privātie investori. Grieķija saistības pret oficiāliem aizdevējiem saistības, kaut arī ar pagarinātu atmaksas termiņu, ir jāpilda jebkurā gadījumā.	
Latu skaidrās un bezskaidrās naudas nomaiņa ar eiro		
Cik ilgi varēs apmainīt latus pret eiro?	Latus pret eiro pēc Latvijas Bankas līdz šim noteiktā un Eiropas Savienības valstu neatsaucami fiksētā kursa - 0.702804 lati par eiro (piemēram, 1 lats = 1.42 eiro) un bez komisijas maksas varēs apmainīt mūžīgi un neierobežotā apjomā. Proti, Latvijas Bankas kasēs latus pret eiro varēs samainīt mūžīgi. Sešus mēnešus no eiro ieviešanas dienas tas bija iespējams arī kredītiestādēs un trīs mēnešus – 302 Latvijas Pasta nodaļās.	Eiro ieviešanas kārtības likums
Kādai jāizskatās maksājumu vēsturei konta izrakstā / pārskatā, aplūkojot to internetbankā?	Maksājumus, kas veikti līdz 2013. gada 31. decembrim, var redzēt latos, maksājumus, kas veikti pēc eiro ieviešanas – eiro.	
Cik ilgi varēja norēķināties ar latiem?	Iedzīvotāju ērtībām tika paredzēta 2 nedēļu ilga abu valūtu – lata un eiro – vienlaicīga lietošana. Līdz 2014. gada 14. janvārim iedzīvotāji visus maksājumus varēja veikt arī latos, atlikumu par veikto darījumu saņemot eiro.	Eiro ieviešanas kārtības likums
Vai ir apjoma ierobežojumi skaidras naudas latu apmaiņai pret eiro?	Iedzīvotāji un uzņēmumi var apmainīt visu viņu rīcībā esošo skaidro naudu bez apjoma ierobežojumiem.	Eiro ieviešanas kārtības likums
Vai latus pret eiro var samainīt arī valūtas maiņas punktos?	Ja valūtas maiņas punkti ir izvēlējušies mainīt latus pret eiro, tie par šo pakalpojumu no 2014. gada 1.	Eiro ieviešanas kārtības likums

	jūlija var prasīt komisijas maksu.	
Cik maksā eiro banknošu un monētu izgatavošana?	Pievienojoties eiro zonai, Latvijas Banka nodrošināja pāreju uz eiro kā maksāšanas līdzekli gan skaidrā, gan bezskaidrā naudā, lai bez pārrāvuma turpinātu raitu naudas apriti valstī. Procesa "redzamākā", kā arī izmaksu ziņā nozīmīgākā daļa ir banknotes un monētas – Latvijas eiro monētu kalšana, piegāde, tāpat arī banknošu piegāde Latvijas Bankai un tālāka banku nodrošināšana ar skaidro naudu kopā izmaksāja ap 17 milj. eiro.	
Kas notiek ar apmainītajām latu banknotēm un monētām?	Latu banknotes tiek sasmalcinātas un iznīcinātas. Metāla nauda tiek deformēta un metāls pārdots, ienākumus izmantojot eiro monētu iegādei. Kā to paredz Eiro ieviešanas kārtības likums, latu naudaszīmes tiek iznīcinātas. Visu no apgrozības izņemto latu uzglabāšana "nepieciešamības gadījumam" būtu dārgāka nekā to saražošana no jauna.	
Vai latus pret eiro var samainīt arī ārvalstīs?	Latu <u>banknotes</u> pret eiro pēc Latvijas Bankas līdz šim noteiktā un Eiropas Savienības valstu neatsaucami fiksētā kursa līdz 2014. gada februāra beigām varēja samainīt visās eiro zonas valstīs. Visās eirozonas valstīs vismaz vienā vietā (centrālajā bankā vai tās norādītā institūcijā) veic jaunās eirozonas dalībvalsts <u>banknošu</u> apmaiņu pret eiro pēc oficiāli noteiktā kursa divu mēnešu laikā pēc eiro ieviešanas dienas.	Eiropas Centrālās bankas pamatnostādne: ECB/2006/10
Vai iespējams bez maksas apmainīt pret eiro lielāku daudzumu latu un	Iedzīvotāji un uzņēmumi var apmainīt visu viņu rīcībā esošo skaidro naudu bez maksas un apjoma	

<p>santīmu monētas, piemēram, no krājkasītēm? Vai latu monētas var samainīt pret eiro banknotēm?</p>	<p>ierobežojumiem. Tas nozīmē, ka vienā reizē var apmainīt visas iekrātās latu un santīmu monētas un maksa par to netiek prasīta. Latu un santīmu monētas var samainīt pret tādām eiro naudas zīmēm, kādas vēlēsies saņemt klients.</p>	
Pāreja no lata uz eiro maksājumos, darījumos		
<p>Kas noticis ar kredītu un noguldījumu līgumiem, kas izteikti latos?</p>	<p>Līgumu summas ir automātiski pārrēķinātas eiro pēc Latvijas Bankas līdz šim noteiktā un Eiropas Savienības valstu neatsaucami fiksētā kursa - 0.702804 lati par eiro (piemēram, 1 lats = 1.42 eiro). Automātisko pārrēķinu nosaka Eiro ieviešanas kārtības likums. Tas pats attiecas uz visiem citiem līgumiem, kas noslēgti starp privātpersonām, uzņēmumiem. Ja kredīta likmi veidoja mainīgā daļa un bankas pievienotā likme, mainīgā RIGIBOR likme pie pārejas ir automātiski pārvērsta EURIBOR likmē. Eiro mainīgās likmes jeb EURIBOR ir zemākas un stabilākas nekā latu likmes RIGIBOR. Turklāt latu likmes ekonomikas nestabilitātes brīžos būtiski pieauga, un latu kredītņēmēja ikmēneša maksājums ir brīžiem pieaudzis pat trīs, četras reizes, no pusotra simta latu līdz pieciem simtiem. Savukārt eiro likmes pat krīzes laikā bijušas zemas un stabilas.</p>	<p>Eiro ieviešanas kārtības likums</p>
<p>Kas noticis ar debetkartēm un kredītkartēm, kas izsniegtas norēķiniem latos?</p>	<p>Latu kredītkaršu un debetkaršu atlikumi ir automātiski pārrēķināti eiro, izmantojot Latvijas Bankas līdz šim noteikto un Eiropas Savienības valstu neatsaucami fiksēto kursu - 0.702804 lati par eiro (piemēram, 1 lats = 1.42 eiro).</p>	<p>Eiro ieviešanas kārtības likums</p>

Kā un kad eiro tiks izteikti latos izdotie vērtspapīri?	Eiro ieviešanas dienā latos izdotie vērtspapīri tikuši denominēti no latiem uz eiro, ievērojot Latvijas Bankas līdz šim noteikto un Eiropas Savienības valstu neatsaucami fiksēto kursu - 0.702804 lati par eiro (piemēram, 1 lats = 1.42 eiro), kā arī noteiktos noapaļošanas principus.	Eiro ieviešanas kārtības likums
Kas notiks ar dāvanu kartēm un citiem maksājuma instrumentiem, uz kura attēlota nominālvērtība, kas izteikta latos?	Dāvanu kartes vai citi maksājumu instrumenti latos ir derīgi līdz tajos noteiktā termiņa beigām. Dāvanu karšu vai citu maksājumu instrumentu summas latos ir automātiski pārrēķināmas eiro pēc Latvijas Bankas līdz šim noteiktā un Eiropas Savienības valstu neatsaucami fiksētā kursa - 0.702804 lati par eiro (piemēram, 1 lats = 1.42 eiro).	Eiro ieviešanas kārtības likums
Elektroniskie maksājumi		
Kas mainījies iedzīvotāju un banku maksājumos Latvijā pēc eiro ieviešanas?	Visi darījumi un maksājumi bankās no eiro ieviešanas pirmās dienas tiek veikti tikai eiro. Latvijas Bankas maksājumu sistēmās, sākot ar eiro ieviešanas dienu, norēķini tiek veikti tikai eiro, saglabājot līdzšinējos maksājumu izpildes principus starp Latvijas bankām.	Eiro ieviešanas kārtības likums
Vai reizē ar latu nomaiņu pret eiro pārskaitījumi uz citām eiro zonas valstīm kļuvuši ātrāki?	Maksājumi uz citām eiro zonas valstīm ir tikpat ātri kā iepriekš – saņemējam tie jāsaņem vēlākais nākamajā darba dienā. To nosaka ES normatīvie akti un Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likums. Šis nosacījums ir spēkā arī pēc latu nomaiņas ar eiro.	

Citi ar naudas nomaiņu saistīti jautājumi		
Kas kontrolē, vai kāds latu nomaiņu pret eiro neizmanto iedzīvošanās nolūkos?	Savās atbildības jomās likuma ievērošanu kontrolē Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, Finanšu un kapitāla tirgus komisija, Latvijas Banka, Satiksmes ministrija un nodokļu administrācija. Svarīga ir arī sabiedrības līdzdalība iesaistīties kampaņā par godīgu preču un pakalpojumu cenu pārrēķina kampaņā, neizmantojot negodīga komersanta pakalpojumus.	Eiro ieviešanas kārtības likums
Vai ar Latvijas eiro monētām var norēķināties ārpus Latvijas?	Jā, visu eiro zonas valstu izlaistās eiro monētas ir likumīgs maksāšanas līdzeklis citās eiro zonas valstīs. Tas nozīmē, ka, piemēram, ar Latvijas eiro monētām var norēķināties Portugālē un ar Itālijas monētām – Latvijā. Izņēmums ir eiro kolekcijas monētas, kuras ir oficiāls maksāšanas līdzeklis tikai tajā valstī, kur tiks izlaistas.	
Eiropas vienotā valūta – eiro		
Kas ir eiro?	Eiro ir Eiropas Savienības vienotā valūta. Tā šobrīd ir ieviesta 18 ES valstīs, kuras īsuma labad saucam par eiro zonu, juridiski precīzi – par Ekonomikas un monetāro savienību.	www.ecb.europa.eu
Kāds ir pareizais Eiropas vienotās valūtas nosaukums latviski – eiro vai euro?	Eiropas vienotās valūtas nosaukums ir <i>euro</i>. Taču ikdienas saziņā varam lietot (un visbiežāk arī tiek lietots) eiro. Līguma par Eiropas Savienību 3. panta 4. punkts nosaka, ka Eiropas Savienība izveido ekonomisko un monetāro savienību, kuras valūta ir <i>euro</i> . Atbilstoši 1998. gada 3. maija Padomes Regulai Nr. 974/98 "Par <i>euro</i> ieviešanu" un Eiro ieviešanas kārtības likumam valūtas nosaukums ir	

	<p><i>euro</i>. Tomēr tas neliedz ikdienas saziņā izmantot nosaukumu eiro, kas latviešu valodā jau ir iegājies. Tiesību aktos lietojams <i>euro</i> (slīprakstā).</p> <p>Par vienotās valūtas nosaukuma rakstību uz banknotēm. Atbilstoši Līgumam par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas statūtiem ekskluzīvas tiesības lemt par eiro banknošu emisiju ir Eiropas Centrālajai bankai. Saskaņā ar Eiropas Centrālās Bankas 2013. gada 19. aprīļa lēmumu par eiro banknošu nominālvērtībām, parametriem, atveidošanu, apmaiņu un izņemšanu no apgrozības (ECB/2013/10) 1. panta 2. daļas b) punktu pie eiro banknošu dizaina elementiem pieder ar romiešu vai grieķu alfabēta burtiem rakstīts valūtas nosaukums un uz otrās sērijas eiro banknotēm – arī ar kiriliskā alfabēta burtiem rakstīts valūtas nosaukums. Tas ir saistīts ar trīs oficiāliem Eiropas Savienības alfabētiem (Eiropas Savienības valstīs oficiāli lietotiem alfabētiem) – romiešu jeb latīņu, grieķu un kirilicas alfabēts. Ņemot vērā, ka latviešu valodā lietots latīņu alfabēts, latīņu alfabēta burtiem rakstīts vārds "euro" atbilst latviešu valodai, kā latīņu alfabēta valodai.</p>	
<p>Kā radās ES vienotās valūtas nosaukums un kāds ir tās grafiskais simbols?</p>	<p>ES vienotās valūtas nosaukums simbolizē Eiropu. Eiro grafiskais simbols ir €.</p> <p>ES vienotās valūtas "<i>euro</i>" nosaukumu Eiropadome apstiprināja 1995. gada decembrī Madridē, pieņemot lēmumu 1999. gada 1. janvārī ieviest vienoto valūtu kā bezskaidras naudas norēķinu vienību 11 ES valstīs.</p> <p>Vienotās eiro valūtas grafiskais simbols € veidots, izmantojot grieķu alfabēta burtu "epsilons", un simboliski iezīmē arī vārda "Eiropa" pirmo burtu. Divas horizontālās</p>	<p>Eiro nosaukums un simbols</p>

	<p>svītras apzīmē eiro stabilitāti. Eiro grafiskās zīmes krāsas ir zilā un dzeltenā. Eiro valūtas oficiālais saīsinājums (valūtas kods) ir EUR.</p>	
Kad tika izveidota vienotā valūta?	Bezskaidras naudas veidā kopīgo valūtu ieviesa 1999. gada 1. janvārī. Vēl pēc trim gadiem – 2002. gada 1. janvārī – eiro zonā apgrozībā laida eiro skaidro naudu, tai pakāpeniski aizvietojojot nacionālās naudas vienības.	
Kurās valstīs apgrozībā ir eiro?	Šobrīd eiro ir oficiālajā apgrozībā 18 valstīs – Austrijā, Beļģijā, Francijā, Grieķijā, Igaunijā, Īrijā, Itālijā, Kiprā, Latvijā, Luksemburgā, Maltā, Nīderlandē, Portugālē, Slovākijā, Slovēnijā, Somijā, Spānijā un Vācijā.	www.ecb.europa.eu
Kad eiro ieviesīs ES valstis, kas to vēl nav izdarījušas?	Šāds lēmums ir atkarīgs no katras konkrētās valsts paveiktā ekonomikas kritēriju izpildē.	
Vai eiro ir stabila valūta?	Eiro ir tikpat stabila valūta kā citas globālās valūtas – ASV dolārs, Japānas jena, Lielbritānijas mārciņa. Eiro vērtība, izteikta citās valūtās, nepārtraukti mainās atkarībā no eiro un attiecīgās valūtas pieprasījuma un piedāvājuma.	
Kas nosaka eiro kursu pret citām valūtām?	Eiro vērtība, izteikta citās valūtās, nepārtraukti mainās atkarībā no eiro un attiecīgās valūtas pieprasījuma un piedāvājuma. Eiro ir viena no svarīgākajām pasaules valūtām, jo tā pārstāv ļoti nozīmīgu pasaules ekonomikas daļu – Ekonomikas un monetāro savienību ar 18 valstīm, kas nākotnē vēl pieaugs. Valūtas kursu pret citām valūtām nosaka attiecīgo	

	<p>ekonomiku attīstība un ekonomiskais potenciāls, procentu likmju starpība starp valūtām, kā arī pieprasījums un piedāvājums no investoriem. Piemēram, labas ziņas par eiro zonas ekonomisko attīstību vai eiro procentu likmes celšana var izsaukt lielāku pieprasījumu pēc eiro un tā kursa pieaugumu.</p>	
Eiro naudas zīmes		
Kādu nominālu eiro banknotes ir apgrozībā?	Eiro ir septiņi banknošu nomināli: 5, 10, 20, 50, 100, 200 un 500 eiro. Tātad no lata atšķirīgs ir tikai 200 eiro banknotes nomināls.	http://www.ecb.europa.eu/euro/html/index.lv.html
Vai eiro banknotes visās eiro zonas valstīs ir vienādas?	Eiro banknotēm ir vienots dizains visās eiro zonas valstīs. Banknošu priekšpusē jeb aversā attēloti dažādi arhitektūras elementi – logi un durvis, kas simbolizē brīvību un atvērtību. Naudas zīmju aizmugurē jeb reversā attēlotie tilti ir cilvēku sadarbības simbols. Uz banknotēm attēlota arī Eiropas karte un Eiropas karogs. Katra nomināla banknote ir atšķirīgā krāsā un lielumā. Ar 2013. gadu eiro zonā sākusies otrās – Eiropas – sērijas eiro banknošu ieviešana. Jaunās banknotes būs vienādas visās valstīs, taču to dizains nedaudz atšķirsies no pirmās sērijas eiro banknotēm.	http://www.ecb.europa.eu/euro/banknotes/html/index.lv.html
Kas ir eiro banknošu dizaina autors?	Eiro banknošu dizaina autors ir austriešu mākslinieks Roberts Kalina. Viņa piedāvājums tika izvēlēts, pamatojoties uz konkursa un sabiedrības aptaujas rezultātiem. R. Kalina zīmējumiem izvēlējās tēmu "Eiropas laikmeti un stili". Tajos attēloti septiņu Eiropas kultūras vēstures	

	<p>periodu arhitektūras stili: antīkais 5 eiro banknotei, romānika 10 eiro banknotei, gotika 20 eiro banknotei, renesanse 50 eiro banknotei, baroks un rokoko 100 eiro banknotei, 19. gadsimta tērauda un stikla arhitektūra 200 eiro banknotei un modernā 20. gadsimta arhitektūra 500 eiro banknotei.</p> <p>Logi un durvju ailes ir galvenās iezīmes banknošu aversā, bet tilti – banknošu reversā. Attēli veidoti, izmantojot tipisku attiecīgā laikposma arhitektūras stilu, nevis konkrētas celtnes.</p> <p>Otrās (Eiropas) sērijas eiro banknotēs, kuras sāk pakāpeniski ieviest no 2013. gada 2. maija, uzlaboti pretviltošanas elementi, kā arī nedaudz izmainīts dizains. Uz jaunajām eiro banknotēm joprojām būs redzami pirmās sērijas laikmetu un stilu motīvi un izmantotas tās pašas dominējošās krāsas, taču jauno pretviltošanas elementu dēļ tās izskatīsies nedaudz atšķirīgi.</p> <p>Otrās sērijas eiro banknošu dizaina atjaunināšana tika uzticēta vācu autoram Reinholdam Geršteteram.</p>	
<p>Kādas izmaiņas gaidāmas saistībā ar otrās sērijas eiro banknošu laišanu apgrozībā?</p>	<p>Ar 2013. gadu eiro zonā sākās otrās – Eiropas – sērijas eiro banknošu ieviešana. Tajās uzlaboti vairāki pretviltošanas elementi. Tie ir viegli pamanāmi.</p> <p>Nepārtraukti tiek domāts par eiro banknošu attīstību, tostarp modernāko pretviltošanas elementu iestrādāšanu. Jaunās – Eiropas – sērijas banknotes apgrozībā tiks ieviestas pakāpeniski vairāku gadu garumā. Kā pirmo 2013. gada 2. maijā apgrozībā laida jauno 5 eiro banknoti. Kādu laiku pirmās sērijas 5 eiro banknotes tiks emitētas vienlaikus ar jaunajām 5 eiro banknotēm, lai izlietotu atlikušos krājumus. Abu sēriju banknotes apgrozībā būs vienlaikus. Diena, kad pirmās sērijas banknotes</p>	

	pārstās būt likumīgs maksāšanas līdzeklis, tiks izziņota savlaicīgi. Tomēr pirmās sērijas banknotes vienmēr saglabās savu vērtību un tās neierobežotu laiku varēs apmainīt eiro zonas valstu nacionālajās centrālajās bankās.	
Kādu nominālu eiro monētas ir apgrozībā?	Apgrozībā laistas astoņu dažādu nominālu eiro un centu monētas: 1 un 2 eiro un 1, 2, 5, 10, 20 un 50 centi. Tātad nomināli ir tādi paši kā lata un santīmu monētām.	http://www.ecb.europa.eu/euro/coins/html/index.lv.html
Vai eiro monētas visās eiro zonas valstīs ir vienādas?	Atšķirībā no banknotēm, kas visās eirozonas valstīs ir vienādas, monētām (visiem 8 nomināliem) kopīga ir viena – Eiropas puse, bet otra puse katrā valstī savādāka. Monētu nacionālajā pusē katra eiro zonas valsts kaļ pašas izraudzītu simboliku. Eiro un centu monētu kopīgajā pusē vienā no trim dažādiem veidiem attēlotas ES kartes aprises, ko ieskauj 12 ES simbolizējošas zvaigznes.	
Kas ir eiro monētu dizaina autors?	Eiro monētu kopīgās puses dizainu izstrādāja beļģu mākslinieks Luks Luikss.	
Vai eiro monētas tiek izlaistas arī valstīs, kas nav eiro zonā?	Jā - Vatikānā, Monako, Sanmarino un Andorā.	
Vai Latvijā izlaistām eiro naudas zīmēm būs atšķirīgs dizains?	Banknotēm visās eiro zonas valstīs dizains ir vienots, bet, tāpat kā ikviena eiro zonas valsts, arī Latvija kals monētas ar savu dizainu atšķirīgajā - nacionālajā pusē.	http://www.bank.lv/es-un-eiro/latvijas-eiro-monetas
Kas attēlots uz Latvijas eiro monētām?	Tautas ideju konkursā izvēlēts, ka Latvijas eiro monētas rotā mums būtiski simboli – uz 1 un 2 eiro monētām tautumeitas portrets no sudraba	http://www.bank.lv/es-un-eiro/latvijas-eiro-monetas

	<p>pieclatnieka. Uz 10, 20 un 50 centu monētām – Latvijas Republikas lielais valsts ģerbonis un uz 1, 2 un 5 centu monētām Latvijas Republikas mazais valsts ģerbonis.</p>	
<p>Vai Latvijā pieejamas tikai Latvijas eiro monētas?</p>	<p>Visas eiro naudas zīmes ir likumīgs maksāšanas līdzeklis eiro zonā. Tātad arī Latvijā var norēķināties un cilvēku makos nonāk dažādas eiro monētas. Pārsvarā gan sastopamas eiro monētas ar Latvijas simboliku. Citu dalībvalstu izlaistās eiro monētas Latvijā galvenokārt nonāk tūrisma ceļā.</p>	
<p>Ja monētas ar Latvijas simboliem tiek vestas ārā no valsts, mēs drīz vien zaudēsim savas eiro monētas un būsim spiesti lietot svešas? Vai monētas tiek šķirotas un tālāk nosūtītas pa savām valstīm?</p>	<p>Visas eiro monētas ir derīgas visās eiro zonas valstīs. Patiešām norēķinos Latvijā parādās arī citās valstīs izlaistās monētas, savukārt Latvijas eiro monētas nonāk aprītē citās Eiropas Savienības valstīs un vēstīs par Latviju. Uz citām valstīm ļaudis parasti izved nelielu daudzumu skaidras naudas atlikumu monētās to svara dēļ. Tādējādi katrā valstī apgrozībā vairumā gadījumu cirkulē šajā valstī izlaistās eiro monētas. Īpaša monētu šķirošana un nosūtīšana atpakaļ valstīm, kurās tās izlaistas, netiek veikta. Monētas ar laiku nolietojas un tiek aizvietotas ar jaunām.</p>	
<p>Kur var iepazīties ar eiro naudas zīmju paraugiem?</p>	<p>Ar eiro naudas zīmju paraugiem var iepazīties Eiropas Centrālās bankas interneta vietnēs: www.ecb.europa.eu un www.jaunas-euro-banknotes.eu, kā arī Latvijas Bankas interneta vietnē www.bank.lv.</p>	<p>http://www.ecb.europa.eu/euro/html/index.lv.html http://www.jaunas-euro-banknotes.eu http://www.bank.lv/es-un-euro/banknotes</p>
<p>Vai ir veikti īpaši pasākumi, lai palīdzētu neredzīgajiem un</p>	<p>Viens no uzskatiem eiro banknošu izstrādes pamatā bija, ka "labs dizains neredzīgajiem un vājredzīgajiem</p>	<p>http://www.ecb.europa.eu/euro/visually/html/index.lv.html</p>

<p>vājredzīgajiem atšķirt dažādās eiro banknotes?</p>	<p>ir labs dizains visiem". Tāpēc eiro banknotes ir vienkārši izmantot.</p> <p>Katrai no septiņām banknotēm ir mazliet atšķirīgs izmērs. Tāpēc neredzīgajiem un vājredzīgajiem vajadzētu būt vieglāk tās atšķirt. Turklāt daži banknošu dizaina elementi veidoti reljefā iespiedumā, izmantojot īpašas iespiedtehnoloģijas (dobspiedi).</p> <p>Vājredzīgie var viegli atšķirt banknotes, jo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • katrai banknotei ir viena noteicošā krāsa (piem., 20 eiro banknote ir zila); • lai nošķirtu katru nākamās nominālvērtības banknoti, izvēlētas spilgti kontrastējošas krāsas (piem., sarkana 10 eiro banknotei, zila 20 eiro banknotei); • katras banknotes nominālvērtības uzraksts ir iespiests lieliem, trekniem cipariem. 	
<p>Kā eiro naudas zīmes nodrošina pret viltojumiem?</p>	<p>Eiro banknotēs ir iestrādāti vairāki drošības elementi, kuru viltošana ir ļoti sarežģīta, piemēram, ūdenszīme, sīkdruka, metalizētā josla, metalizētā zīme, dobspiedes tehnoloģija, optiski mainīgā krāsa, caurskates zīme un citas.</p>	<p>http://www.bank.lv/nauda/naudas-drosiba-un-pretviltosana</p>
<p>Vai eiro vilto biežāk nekā latus?</p>	<p>Eiro banknotes ir labi aizsargātas pret viltošanu, un viltojumu apjoms pret kopējo naudas daudzumu apgrozībā ir niecīgs.</p> <p>Viltojumu izplatīšana eiro zonā gan ir iespējamāka tās teritorijas lieluma un ievērojami lielākā iedzīvotāju skaita dēļ. Bez tam eiro viltojumu izgatavošanai noziedzniekiem ir izdevīgāk ieguldīt lielākus līdzekļus (pagrīdes tipogrāfijās u.tml.).</p> <p>Nepārtraukti tiek domāts par eiro banknošu attīstību,</p>	

	tostarp modernāko pretviltošanas elementu iestrādāšanu. Ar 2013. gadu eiro zonā sākās otrās – Eiropas – sērijas eiro banknošu ieviešana. Tajās uzlaboti vairāki pretviltošanas elementi (ūdenszīme, hologramma, reljefais iespaidums, pretviltošanas josla u.c.). Tie ir viegli pamanāmi.	
Kur drukā Latvijas eiro banknotes?	Eiro banknošu izgatavošanai Latvijas vajadzībām sadarbībā ar citu valstu centrālajām bankām tiks organizēts atklāts konkurss starp Eiropas Centrālās bankas autorizētajām naudas spiestuvēm. Pirmajā – eiro ieviešanas – gadā banknotes esam aizņēmušies no citām eiro zonas valstīm.	
Kur kaltas Latvijas eiro monētas?	Latvijas eiro monētas ir kaltas Bādenes-Virtembergas Valsts kaltuve (Vācija). Tā tika izvēlēta atklātā konkursā, kurā piedalījās piecas kaltuves.	www.staatlichemuenzenbw.de
Vai tiek izlaistas eiro piemiņas monētas? Vai tādas būs ar Latvijas sižetiem?	Arī pēc eiro ieviešanas Latvija plāno izlaist piemiņas jeb īpašas 2 eiro apgrozības monētas, kas veltītas valsts, Eiropas vai pasaules nozīmes notikumam. Katru gadu katrai dalībvalstij ir tiesības izlaist divas 2 eiro piemiņas (īpašās apgrozības) monētas, kas veltītas valsts, Eiropas vai pasaules nozīmes notikumam. Papildus var tikt izlaista vēl viena 2 eiro monēta kāda kopēja ES valstu projekta ietvaros, piem., ES vai EMS jubileja. Latvijas Banka šo iespēju izmantos un turpinās kalt īpašas monētas, tāpat kā tas iepriekš tika darīts ar īpaša dizaina viena lata monētām	
Vai Latvijas Banka turpinās izlaist sudraba un zelta kolekcijas monētas?	Arī pēc eiro ieviešanas Latvija plāno izlaist kolekcijas monētas, kas pēc būtības ir miniatūri mākslasdarbi un	

	<p>parasti tiek kaltas sudrabā vai zeltā. Kolekciju monētas tiks izlaistas ik gadu aptuveni tādā pašā apjomā, kā līdz šim. Tirāžas tām būs atkarīgas no pieprasījuma vietējā un starptautiskajā tirgū. Šīs monētas ir maksāšanas līdzeklis tikai emisijas valstī. To nominālvērtībai jābūt atšķirīgai no apgrozības monētu nominālvērtības.</p>	
--	--	--